

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції

м. Харків, 15 квітня 2016 року

У двох томах

Том 1

Харків
«Право»
2016

УДК 347.963
ББК 67.72
П78

Редакційна колегія:

професор Л. М. Москвич (голова);
асистент А. В. Лапкін;
асистент І. В. Юревич;
асистент Я. О. Ковальова;
асистент Ю. О. Ремескова

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

Проблеми реформування прокуратури : матеріали всеукр. наук.-
П78 практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.) : у 2 т. / редкол.: Л. М. Москвич
(голова), А. В. Лапкін, І. В. Юревич та ін. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. –
224 с.

ISBN 978-966-937-018-1

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування прокуратури», яка відбулася 15 квітня 2016 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участю відомих вітчизняних науковців у галузі теорії прокурорської діяльності, практичних працівників органів прокуратури та суду. До збірника включено доповіді учасників конференції з різноманітних аспектів організації і діяльності прокуратури.

Для науковців, викладачів та студентів юридичних навчальних закладів, практичних працівників органів прокуратури, суду, інших правоохоронних органів, адвокатів та усіх, хто цікавиться проблемами прокуратури.

УДК 347.963

ББК 67.72

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)
ISBN 978-966-937-018-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право»,
2016

Маринів В. І.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ОСКАРЖЕННЯ ПРОКУРОРОМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

На прокурора як ключового учасника кримінального провадження покладається обов'язок забезпечення повної і всебічної реалізації засад кримінального провадження, в т. ч. й права на оскарження судових рішень. Загальновідомо, що вказане право прокурор реалізує шляхом подання апеляційної, касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України або заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

У науковій юридичній літературі висловлюється думка, що у контрольних судових інстанціях – апеляційній та касаційній, а також при перегляді судових рішень прокурор не підтримує обвинувачення, а висловлює свою позицію про законність та обґрунтованість оскарженого вироку, сприяє тим самим правильному вирішенню справи [1, с. 14]. Проте з такою точкою зору не можна погодитися, адже як Конституція України, так і Закон України «Про прокуратуру» розглядають діяльність прокурора з оскарження судових рішень у кримінальних провадженнях як складову функції підтримання державного обвинувачення.

При цьому участь прокурора у судовому провадженні з перегляду судових рішень є факультативним етапом реалізації функції підтримання державного обвинувачення, оскільки він має місце лише у разі незгоди прокурора з прийнятим судом рішенням у кримінальному провадженні і використання ним свого процесуального права на оскарження судових рішень [2, с. 182]. Статистичні дані показують, що прокурори використовують це право досить активно. Для прикладу, протягом 2015 р. прокурори брали участь у апеляційному перегляді 18 042 судових рішень, касаційному перегляді 2 648 судових рішень, 39 кримінальних провадженнях з перегляду судових рішень Верховним Судом України та перегляді 126 судових рішень за нововиявленими обставинами [3].

Оскарження судових рішень у кримінальному провадженні – це не лише право, а й обов’язок прокурора, який він зобов’язаний виконувати у кожному випадку постановлення чи ухвалення незаконних та необґрунтованих вироків та ухвал. На це прокурорів орієнтує наказ Генерального прокурора України №4 гн від 19.12.2012 «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні», у п. 25 якого вказується на необхідність забезпечити оскарження незаконних судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, за нововиявленими обставинами та до Верховного Суду України, повноту та якість поданих документів реагування. При цьому у переважній більшості випадків питання щодо необхідності оскарження судового рішення ініціюється безпосередньо прокурором, який підтримував державне обвинувачення в суді першої інстанції. Проте Генеральний прокурор України вимагає погоджувати це питання з керівником прокуратури. Так, згідно із п. 23 вище вказаного наказу, не пізніше наступного дня після прийняття судового рішення необхідно надавати керівнику прокуратури довідку про результати судового розгляду для узгодження питання щодо необхідності оскарження судового рішення. У довідці зазначаються відомості про позицію прокурора щодо повернення судом обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, можливості укладення угоди, закриття провадження, звільнення особи від кримінальної відповідальності, зміну, висунення додаткового або відмову від обвинувачення, позицію у судових дебатах, а також дані про постановлену судом ухвалу або ухвалений вирок з висновком про законність судового рішення та про наявність підстав для його оскарження. Довідку з висновком керівника прокуратури про законність судового рішення та з його копією поштою і електронним зв’язком у триденний строк після прийняття необхідно направляти до підрозділів, які здійснюють нагляд за додержанням законів у кримінальному провадженні прокуратур вищого рівня.

Таким чином, процесуальна самостійність прокурора-державного обвинувача щодо оскарження судових рішень у кримінальному провадженні значно обмежується на відомчому рівні. За прийняттям ним рішення з вказаного питання встановлюється контроль як з боку безпосереднього керівника, так і з боку відповідних підрозділів прокуратури вищого рівня.

Разом з тим, якщо прокурор, який підтримував державне обвинувачення в суді першої інстанції, не ініціює оскарження судового рішення, цим правом можуть скористатися прокурори вищого рівня: Генеральний

прокурор України, його перший заступник та заступники, керівник регіональної прокуратури, його перший заступник та заступники, які згідно із ч. 4 ст. 36 КПК України мають право на подання апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України чи за нововиявленими обставинами незалежно від їх участі в судовому провадженні в суді першої інстанції.

Отже, особливості оскарження прокурором судових рішень у кримінальному провадженні полягають у наявності механізмів відомчого контролю за реалізацією права на оскарження, а також надання такого права не лише прокурору, який підтримував державне обвинувачення в суді першої інстанції, а й прокурорам вищого рівня.

Використана література

1. Каркач П. М. Державне обвинувачення в суді: конституційна функція прокуратури : навч.-метод. посібник / П. М. Каркач. – Х.: Право, 2007. – 208 с.

2. Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар / А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2015. – 680 с.

3. Звіт про роботу прокурора за 12 місяців 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>. – Заголовок з екрана.

Маслій Д. К.,

заступник начальника управління процесуального керівництва у кримінальному провадженні прокуратури Харківської області

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Під час своєї доповіді я на прикладі одного з напрямів прокурорської діяльності спробую проілюструвати перебіг та результати процесу реформування органів прокуратури. Мова піде про таку актуальну сферу правоохоронної роботи як протидія корупції. Не зважаючи на зміни, що від-